

**Plan mot diskriminering, trakasserier och
kränkande behandling**

2019

Skutans förskola

2019-03-01

1 Innehållsförteckning

1. Syfte	3
2. Vision	3
3. Ansvarig för planen för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling	3
4. Lagar som reglerar planen för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling	3
5. Ur Förskolans läroplan (Lpfö 18) - Grundläggande värden (s.5)	4
6. Definition av begrepp	4
7. Kartläggning	5
8. Förebyggande och främjande insatser	5
9. Upptäckt av diskriminering, trakasserier, kränkande behandling och mobbning.....	6
10. Rutiner kring dokumentation av utredning av diskriminering, trakasserier och kränkningar:	7
11. Så här arbetar vi på förskolan Skutan för att främja lika rättigheter och förebygga/motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling	9
11.1 Mål.....	9
11.2 Metoder/strategier	9
11.3 Uppföljning/Utvärdering	11
12. Utvärdering av Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling 2018	12
13. Utvecklingsområden under 2019	12

1. Syfte

Enligt [Diskrimineringslagen](#) SFS (2008:567) är förskollärare eller annan personal inom förskolan, skyldiga att anmäla till rektor när de får kännedom att ett barn blivit utsatt för kränkande behandling i samband med utbildningen. Rektor är även skyldig att anmäla till huvudman. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som krävs för att förhindra framtida kränkning.

Kap 1 Lagens ändamål

1 § Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Lag (2014:958).

2. Vision

- All förskoleverksamhet inom enheten ska vara fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- Alla barn och vuxna känner sig trygga och lika mycket värda.
- Alla vuxna och barn har mod och kunskap att omedelbart agera när något barn eller de själva blir utsatta för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling av en vuxen eller ett annat barn.

3. Ansvarig för planen för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Arbetet med planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är ett mycket viktigt arbete. För att trivas och utvecklas behöver alla en trygg miljö där alla har tillit till samtliga vuxna runt omkring sig. Vi arbetar förebyggande och har tydliga rutiner om kränkningar inträffar. Respekten för människors olikheter skall inte heller glömmas. All verksamhet skall vara trygg för våra barn/elever och fri från diskriminering och annan kränkande behandling.

Ansvarig för Plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är rektor Charlotta Ånelöf, tfn 073 733 78 10 charlotta.anelof@nykoping.se

4. Lagar som reglerar planen för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Denna plan utgår från:

- Diskrimineringslag (2008:567)
- Skollag (2010:800)

5. Ur Förskolans läroplan (Lpfö 18) - Grundläggande värden (s.5)

“Förskolan ingår i skolväsendet och vilar på demokratins grund. Av skollagen (2010:800) framgår att utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.

Utbildningen ska genomföras i demokratiska former och lägga grunden till ett växande intresse och ansvar hos barnen för att aktivt delta i samhället och för en hållbar utveckling – såväl ekonomisk och social som miljömässig. Både ett långsiktigt och globalt framtidsperspektiv ska synliggöras i utbildningen.

Förskolan ska spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Utbildningen ska därför utgå från vad som bedöms vara barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande och att barnen ska få kännedom om sina rättigheter.”

6. Definition av begrepp

Diskriminering är ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling av individer eller grupper av individer utifrån diskrimineringsgrunderna. Diskriminering är när verksamheterna på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och missgynnandet har samband med kön, tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.

Direkt diskriminering är när någon missgynnas i förhållande till andra och detta har ett samband med diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering när verksamheten har rutiner eller bestämmelser som verkar neutrala men som i praktiken missgynnar ett barn med viss kön, religion o.s.v.

Trakasserier är en behandling som kränker individens värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier är uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med diskrimineringsgrunderna. Både verksamheternas personal och barn kan göra sig skyldiga till trakasserier. Det är trakasserier när ett barn/elev kränks på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionshinder mm.

Kränkande behandling kan finnas i form av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling som inte har samband med diskrimineringsgrunderna. Annan kränkande behandling kan vara mer eller mindre uppenbar och förekomma i många olika sammanhang.

Kränkningarna kan vara:

- Fysiska (t.ex. att bli utsatt för slag och knuffar)
- Verbala (t.ex. att bli hotad)
- Psykosociala (t.ex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning)
- Text- och bildburna (t.ex. brev och lappar, e-post, sms, mms)

Både personal och barn kan göra sig skyldiga till kränkande behandling.

Mobbning:

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet med avsikt försöker tillfoga en annan skada eller obehag och detta sker under längre tid.

Etnisk tillhörighet är när någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung eller hudfärg.

Könsöverskridande identitet: en person som genom sin klädsel eller via uttryck identifierar som antingen man, kvinna, transperson eller icke-binär.

Sexuell läggning: homosexuell, heterosexuell eller bisexuell läggning.

Funktionshinder: fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga.

Sexuellt trakasserier är en form av trakasserier som är av sexuell natur.

7. Kartläggning

För att få fram varje förskolas behov finns följande rutin:

- Samtal och diskussioner i arbetslag.
- Observationer i barngrupperna
- Reflektion av den pedagogiska dokumentationen
- Föräldraenkät
- Barnintervjuer
- Hur använder/väljer barnen aktiviteter utifrån miljöns utformning

8. Förebyggande och främjande insatser

Rektorns ansvar är att upprätta, genomföra, följa upp och utvärdera förskolans rutin för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Detta innebär:

- Förebyggande åtgärder och främjande insatser och strategier för att utbildningen ska främja en god lärmiljö.
- Akuta insatser när alla former av kränkningar uppstår.

- Rutiner för hur personal ska agera vid olika kränkningar inte bara mellan barn utan även mellan vuxna och barn.
- Rutiner för ansvar och kommunikation mellan rektor, personal, barn och vårdnadshavare vid olika former av kränkningar.
- Ärendet anmäls vidare till huvudman

Personalens ansvar är att arbeta förebyggande och främjande på individ- grupp- och verksamhetsnivå genom att:

- Aktivt vara närvarande och stödja barnet.
- Barn och personal samtalar om värdegrundsfrågor och förhållningssätt.
- Personalen lyfter fram barnens olikheter och ser det som en tillgång.
- Barnen får möjlighet att vara resurser för varandra.
- Personalen förstärker barnens positiva beteende.
- Barnen vistas i smågrupper under delar av dagen
- Vi har ett medvetet tänk kring den pedagogiska miljön.
- Vi har ett medvetet tänk kring personalens placering i ute- inne- miljön.
- Ständigt reflektera och planera utifrån våra pedagogiska dokumentationer.

9. Upptäckt av diskriminering, trakasserier, kränkande behandling och mobbning.

All personal har skyldighet att rapportera och medverka till att utreda uppgifter redan vid misstanke om att diskriminering, trakasserier, kränkande behandling eller mobbning förekommer.

1. Planerade samtal som genomförs kontinuerligt med syfte att ta reda på atmosfären i barngruppen och på förskolan med barn, personal och föräldrar.
 - a. Regelbundna och strukturerade samtal/intervjuer med barnen om hur de trivs, hur de kan påverka, kamratrelationer och lekar. Här ansvarar avdelningspersonal.
 - b. Medarbetarsamtal/lönegrundande samtal två gånger om året. Chef och medarbetare ansvarar.
 - c. En bra dialog med föräldrar/vårdnadshavare dagligen samt utvecklingssamtal en gång om året eller fler vid behov. Pedagoger och föräldrar ansvarar.
 - d. Kontinuerlig uppföljning på PU-tid. Medarbetare ansvarar.
 - e. Barnhälsogruppen träffas några gånger per termin och har stående punkt utifrån incidentrapporter.
2. Enkäter för att granska egna organisationen
 - a. Årlig undersökning av personalens upplevelse av arbetsmiljön med uppföljning.
 - b. Årlig undersökning av vårdnadshavarens upplevelse av förskolan med uppföljning.
 - c. Ett par gånger per termin lämnas någon/några frågor ut till föräldrar/vårdnadshavare om trivsel, trygghet och utveckling.
 - d. Enkät till vårdnadshavare som delas ut en gång per läsår samband med föräldramöte/drop-in.

3. Övriga insatser för att upptäcka
 - a. Personalen är observant och skapar rutiner för att ha en god uppsikt både ute och inne.
 - b. Incidentrapportering, barnintervjuer, trygghetsvandring som dokumentation och analys.
 - c. Fördjupad riskanalys görs en gång om året.
 - d. Barnobservationer och övrig dokumentation sker kontinuerligt.
 - e. Personalen är uppmärksam på om barnen blir kränkt av någon vuxen.
 - f. Regelbundet SKA-rapport med observation, analyser och åtgärder.

När ett barn kränker ett annat barn

Personalen som gjort iakttagelsen har skyldighet att följa upp den misstänkta kränkningen med inblandade barn. Händelsen följs upp och åtgärder planeras på arbetslagsträff eller så sammankallar man till ett extra möte utifrån händelser som upptäcks av någon, detta ska ske snarast möjligt. Vid allvarigare kränkning informeras rektor. Barnets vårdnadshavare kallas till informationsmöte med ansvarig personal. Rektor, personal och vårdnadshavare reder ut det inträffade.

När ett barn blir kränkt av personal

Om ett barn utsätts för diskriminering, trakasserier eller annan form av kränkande behandling av en vuxen följs nedanstående plan:

- Händelsen anmäls till rektor
- Vårdnadshavare kontaktas
- Rektor utreder, åtgärdar och följer upp ärendet.
- Dokumentation görs.
- Rektor följer upp ärendet med barn och vårdnadshavare.
- Rektor har regelbundna uppföljningssamtal med berörd personal.
- Om åtgärderna inte är tillräckliga tas kontakt med utbildningschef, Ewa Björnfoth, tfn 0155-24 82 25 ewa.bjornfoth@nykoping.se

10. Rutiner kring dokumentation av utredning av diskriminering, trakasserier och kränkningar:

- Vi ingriper och visar att trakasserier, diskriminering eller kränkningen inte är acceptabel.
- Vi samlar in information genom samtal med de berörda, enskilt eller tillsammans. Samtalen genomförs av pedagog på avdelningen och anpassas efter situationen och barnens mognad.
- Dokumentation görs av vad som hänt. Allas upplevelse av situationen tas i beaktande på ett respektfullt sätt.
- Orsakerna till den uppkomna situationen identifieras och analyseras av arbetslaget och/eller i barnhälsogrupp. Här planeras vad som ska göras i nästa skede beroende på omständigheterna. Dokumentation ska ske. Vid kränkningar barn/barn observerar personal och dokumenterar.

- Vid allvarligare kränkningar då vårdnadshavare kallas in, utreder och dokumenterar rektor.
- Om personal misstänks för diskriminering, trakasserier eller kränkning ska rektor (eller av rektor utsedd person) ansvara för utredningen. Eventuellt tillsammans med facklig representant. Samtal och upprättande av åtgärdsplan genomförs.
- Barnhälsogrupp (BHG) går igenom incidentrapporter en gång i månaden. Rektor, resursteam och BHG-representanter ansvarar.
- När åtgärdsplan upprättas ska det framgå:
 - Vad som har hänt
 - Vad som ska göras
 - Vem som är ansvarig
 - När det ska vara genomfört
 - Hur och när ska det följas upp
- Uppföljning, utvärdering och avslutande samtal genomförs.

Vi involverar vårdnadshavare i arbetet med planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling genom:

- Varje läsår informeras vårdnadshavare om planen, vid till exempel föräldramöte, förskoleråd samt vid utvecklingssamtal.
- Planen finns på förskolans hemsida, samt på respektive avdelning.
- Under [Synpunkten](#) på kommunens hemsida, kan föräldrar och vårdnadshavare framföra sina synpunkter.

11. Så här arbetar vi på förskolan Skutan för att främja lika rättigheter och förebygga/motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

11.1 Mål

1. Alla känner sig välkomna och trygga oavsett bakgrund när det gäller kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Det syns i vår miljö att vi är en mångkulturell förskola.
2. Vi visar att olikheter är en tillgång och att vi lär av varandra över kulturgränserna. Vi respekterar varandras trosuppfattning.
3. Vi pedagoger är viktiga förebilder och vi tydliggör de grundläggande värdena i den dagliga utbildningen.
4. Genom vårt integrationsprojekt hjälper vi barnen att integrera och utveckla sina språkkunskaper.
5. Förutsättningen på förskolan finns att alla ska leka tillsammans och samma lekar.
6. Nolltolerans mot svordomar, könsord, uteslutning och våld.
7. Att alla får klä sig och vara som de är, vi ser olikheter som en tillgång.
8. Vi vill främja samarbetet mellan alla på förskolan.
9. Att barnen ska få en förståelse för vad demokrati innebär.

11.2 Metoder/strategier

- Tillsammans med barnet berättar vi något positivt och roligt som barnet varit med om under dagen när föräldrar hämtar, vi kan även visa på lärplattan.
- Vår kommunikation är rak och tydlig när vi informerar om regler.
- Vi använder oss vid behov av ett mycket enkelt och tydligt språk och vi ger information både skriftligt, muntligt och med bild.
- På Fören finns välkomstskyltar på olika språk.
- Vid behov använder vi tolk.
- När vi introducerar nya barn utan någon förståelse för svenska har vi förutsättningar att kommunicera på somaliska, arabiska, engelska, tingrinja, ungerska, kurdiska, persiska.
- Vid funktionsvariation hos ett barn individanpassar vi lokalerna och verksamheten. Vi skaffar de kunskaper vi behöver vid behov.
- När vi delar gruppen utifrån ålder och mognad så kan vi alltid motivera detta.
- Vi ställer frågan ”Hur vill ni föräldrar vara delaktiga i förskolans utbildning?” Både muntligt och skriftligt vid höstens/vårens utvecklingssamtal.

- Vi frågar också efter e-postadress för att kunna förmedla information och på så sätt få en större delaktighet, ett ”info-blad” skickas ut en gång i månaden.
- Vi jobbar med ett interkulturellt projekt om olika länder där vi har ett nära samarbete med föräldrar. I början av projektet kommer en förälder och berättar om landet med hjälp av smartboarden. Då får barnen ställa frågor och vi lyssnar också på musik och dansar alla tillsammans. De tar med material i form av bilder, kläder, böcker, saker m.m. till vår utställningsvägg. Efter några veckor har vi avslutning med en fest. Vår kock lagar mat som är typisk just från det aktuella landet.
- Drop-in ett par gånger per terminen.
- Vi har ett internationellt Knyttis en gång per år då föräldrarna tar med en maträtt från sitt hemland och bjuder varandra på.
- Planen mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling visas på inskolningssamtal och finns på hemsidan och i pappersformat i vår hall.
- Vi utvecklar och intensifierar de diskussioner som kommer upp i barngruppen när det gäller religionsfrågor. Fokus ligger där på att vi har olika uppfattningar och att det är OK.
- Vi utvecklar hela tiden idéer för att ta till vara olika kulturer och jobbar med alla länder som finns representerade hos oss.
- Vi är särskilt uppmärksamma om något barn blir utsatt p.g.a. hudfärg eller annat och agerar omgående.
- Genom minibiblioteket kan vi tillhandahålla barnlitteratur på olika språk.
- Vid toalettbesök och blöjbyten visar vi respekt för barnens integritet.
- Vi sätter ord på det barnen är delaktiga i och verbalt tydliggör demokratiprocesser.
- Viktigt att vi lyssnar på det barnen säger. Vi försöker förstå barnen utifrån deras eget perspektiv.
- Vi bemöter varje individ på ett respektfullt sätt.
- Vi jobbar med intervjuer, Skutans kompis och övrig dokumentation.
- Vi använder oss av våra modersmålstödjare och pedagoger samt deras kunskaper på somaliska, arabiska, engelska, ungerska, tigrinja, kurdiska och persiska.
- Vår språkpedagog stöder alla pedagoger i arbetet med barnens språkutveckling.
- Vi jobbar språkutvecklande med alla barn. Att i det vardagliga samtala, läsa böcker, sjunga och ramsa.
- Vi har samarbete med lekoteket som har ett stort utbud av pedagogiskt material.
- Vi har två språkväskor som barnen får låna hem en vecka i taget.
- Vi vuxna är förebilder och visar intresse för våra barns länder och familjer.
- Vi uppmuntrar alla barn att leka tillsammans och visar det genom att delta i leken.
- Vi är observanta på barnens lek.
- Vi funderar över och förändrar miljön utifrån könsneutrala benämningar på rum.
- Vi reflekterar över vårt förhållningssätt.
- Vi vuxna fördelar oss i rummen för att få igång lekar och ha koll på vad som händer där.
- Vi är tydliga och visar att vi inte tolererar ett sådant beteende.
- Vara aktiva vuxna i barns lek och aktiviteter samt observerar barnen.
- Vi respekterar allas klädval och matkultur.
- Erbjuder varierat material, vara tillåtande med material och ha ett rikt utbud av utklädningskläder.
- Vi uppmuntrar barnen att hjälpa varandra och ger dem små uppdrag.
- Vi använder oss av aktiviteter som uppmuntrar till samarbete.
- Vi använder oss av orden TILLSAMMANS, KOMPIS och FADDER.
- Barnen är delaktiga i planeringen av utbildningen.

- Vi visar på ett konkret sätt när barnen röstat om något för att de ska få förståelse för demokratins grunder.
- Vi uppmuntrar alla att lyssna på varandra och uttrycka sin egen åsikt.

11.3 Uppföljning/Utvärdering

Planen mot trakasserier och kränkande behandlingens mål, metoder och strategier följs upp och utvärderas minst en gång per år. Vi ser på vad som hänt under året, vad som vi gjorde bra och vad vi behöver förbättra. Det vi gör bra vill vi kvalitetssäkra och det vi vill förbättra sätter vi nya mål med insatser för.

Tillsyn sker av DO, Diskrimineringsombudsmannen, www.do.se och BEO, Barn och Elevombudet på Statens skolinspektion, www.skolinspektionen.se

Dokument som kan relateras till är:

FN:s Barnkonvention

Läroplanen för förskolan (Lpfö 98) www.skolverket.se

Allmänna råd och kommentarer: *För arbetet med att främja likabehandling*
www.skolverket.se

Förebygga diskriminering, främja likabehandling i förskolan www.do.se

12. Utvärdering av Plan mot diskriminering, trakassserier och kränkande behandling 2018

- Vi tycker att vi är bra på att tillsammans med barnen berätta för föräldrarna hur dagen har varit.
- Vi tar upp och diskuterar problemen innan de blir stora. Både med barnen, föräldrarna och oss pedagoger emellan.
- Vi har intervjuat barnen för att få tydliga bilder om deras stämning, idéer och trygghet. Det har visat att barnen känner sig viktiga och trygga i förskolan.
- Vi är bra på att ta vara på barnens intressen. Barnen blir bättre och bättre på att komma med egna idéer.
- Vi har arbetat med konfliktlösning mellan barnen, där alla parter har fått säga sitt.
- Något som vi tror är jättebra är Skutans kompis där barnen får säga positiva saker om två speciella kompisar åt gången.
- I våra åldersindelade grupper som vi på Skutan har arbetat med varje vecka tränar sig barnen på att kommunicera, lyssna och prata inför varandra och oss pedagoger.
- Vi har utvecklat våra mötesplatser både inne och ute och sett att vid dem sker samspel, samtal och samarbete.
- Vi har börjat jobba med arbetsättet där de större barnen får vara faddrar till de mindre.
- Internationella Knyttiset besöktes av många familjer även i år.

13. Utvecklingsområden under 2019

I det entreprenöriella lärandet har vi valt att arbeta med kompetensen **ansvarstagande**. Målet är att barnen ska känna ansvar för sina egna handlingar, agerande samt ta konsekvenser.

Några punkter som vi då kommer att fokusera på är:

- Barnen ska ta ansvar bland annat för innehållet i leken och för sina egna handlingar.
- Vi uppmuntrar barnen att uppmärksamma andra barns behov, egenskaper, utsatthet eller välbefinnande och delaktighet i leken.
- Vi stöttar barnen att visa respekt för förskolans regler, andra barns intresse, behov och miljön.
- Vi fortsätter utveckla våra mötesplatser inne och ute.
- Intervjufrågor till barnen som vi använder bland annat inför utvecklingssamtalen samt att utveckla och utvärdera vår utbildning.
- Vi fortsätter med vårt arbete vid konfliktlösning mellan barnen, där alla parter får säga sitt. Vi utvecklar våra pratgrupper.
- Vi använder leken att träna barnen sig på att kommunicera, lyssna och prata med/inför varandra och oss pedagoger.
- Vi uppmuntrar barnen att bli bättre på att komma med egna idéer och uttrycka sina intressen.
- Barnen får träna att klä av/på sig, duka av matbordet och andra små uppdrag så att de känner att de kan.
- De större barnen får vara faddrar till de mindre.
- Barnen ska känna sig viktiga och trygga på förskolan.

Har du tänkt på...

*... att det inte handlar om rätten att vara
annorlunda – utan om rätten att vara sig
själv?*